

EXPUNERE DE MOTIVE

Declarația universală a drepturilor omului, prin art. 22 și art. 25, proclamă dreptul la securitate socială și dreptul la asigurări sociale.

Securitatea socială constituie *"protecția pe care societatea o acordă membrilor săi printr-un ansamblu de dispoziții publice contra mizeriei economice și sociale care îi amenință în caz de pierdere sau reducere importantă a câștigurilor datorită bolii, maternității, accidentului de muncă, șomajului, invalidității, bătrâneții sau decesului, precum și acordarea de îngrijiri medicale și de alocații familiilor cu copii"*¹.

Este un deziderat, ce nu poate fi negat, ca fiecare membru al colectivității să fie ocrotit pe parcursul întregii sale vieți, în caz de nevoie, prin securitatea socială.

Conceptul de securitate socială înglobează în sfera sa, atât asigurările sociale, cât și asistența socială. Constituția României nu reglementează distinct dreptul la securitate socială, dar include cuprinsul acestui drept în conținutul complex al dreptului la ocrotirea sănătății (art. 34 alin. 3)² și al dreptului la un nivel de trai decent (art. 47 alin. 2)³.

În România fiecărei persoane îi sunt garantate dreptul de a-și alege liber profesia și locul de muncă, fapt ce atrage și **dreptul la asigurările pentru șomaj**.

Cei care sunt considerați șomeri sunt îndreptățiți să ceară indemnizație de șomaj, conform Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

Asigurările sociale, parte a sistemului de securitate socială, sunt fundamentate pe principiul punerii în comun a riscurilor sau principiul solidarității sociale⁴.

În cadrul Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, riscul social este identificat de prevederile art. 2 raportat la art. 18 - 20, care reglementează șomajul ca **risc asigurat**.

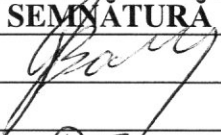
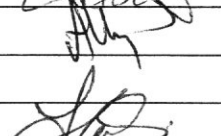
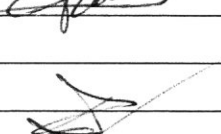
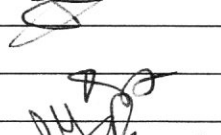
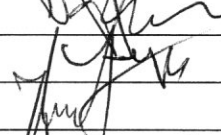
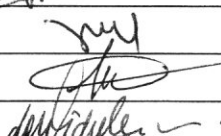
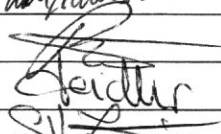
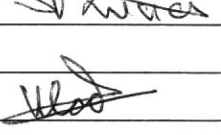
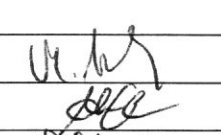
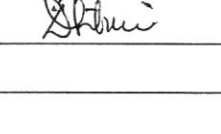
¹ Bureau International du Travail, *La sécurité sociale*, Geneve, 1995, p. 4.

² Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.

³ Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la măsuri de asistență socială, potrivit legii.

⁴ Cu titlu de exemplu, dar nu limitativ, sunt dispozițiile art. 2, art. 18 - 20, art. 23, art. 24 alin. 1, art. 33 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 76/2002

Lista susținătorilor Propunerii legislative – **LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă**

NR.	PARLAMENTAR	SEMNATURĂ	PARTID
1.	Barna Ilie-Dan		USR
2.	Benga Tudor-Vlad		USR
3.	Botez Mihai-Cătălin		USR
4.	Bulai Iulian		USR
5.	Chichirău Cosette-Paula		USR
6.	Cosma Lavinia Cosmina CORBUA		USR
7.	Dan Nicușor-Daniel		Afiliat USR
8.	Dehelean Silviu		USR
9.	Dobrovie Matei-Adrian		USR
10.	Drulă Cătălin		USR
11.	Duruș Vlad-Emanuel		USR
12.	Ghinea Cristian		USR
13.	Ion Stelian-Cristian		USR
14.	Iurișniți Cristina-Ionela		USR
15.	Lupescu Dumitru		USR
16.	Moșteanu Liviu-Ionuț		USR
17.	Năsui Claudiu-Gavril		USR
18.	Pop Rareș-Tudor		USR
19.	Popescu Nicolae-Daniel		USR
20.	Prisnel Adrian-Claudiu		USR
21.	Prună Cristina-Mădălina		USR
22.	Rădulescu Dan-Răzvan		USR
23.	Rodeanu Bogdan-Ionel		USR
24.	Seidler Cristian-Gabriel		USR
25.	Stanciu-Viziteu Lucian-Daniel		USR
26.	Ungureanu Emanuel-Dumitru		USR
27.	Vlad Sergiu-Cosmin		USR
28.	Zainea Cornel		USR
29.	Alexandrescu Vlad-Tudor		USR
30.	Coliban Allen		USR
31.	Dinică Silvia-Monica		USR
32.	Dinu Nicoleta-Ramona		USR

[illegible]

Astfel, sunt îndreptățiți să ceară șomaj⁵, pe lângă alte condiții impuse de lege, **doar acele persoane care au un stagiul de cotizare de minimum 12 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii.**

În actuala reglementare, acest tratament este discriminatoriu în raport cu alte persoane care, deși cotizează pentru perioade mai mici de 12 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării unei cereri de șomaj, **nu primesc indemnizație de șomaj.**

Altfel spus, persoanele care au contracte individuale de muncă pe perioade limitate de timp, ca urmare a specificului desfășurării unor activități⁶, **nu vor putea beneficia niciodată de indemnizația de șomaj sau, cel mult, vor beneficia de aceasta la fiecare al doilea an, deoarece, în mod obiectiv, nu au cum să acumuleze stagiul minim cerut de lege.**

Caracterul sezonier al unei activități presupune o perioadă care se repetă de la an la an în care anumite activități se impun a fi realizate pe durate relativ fixe în funcție de anotimp (de sezon) sau/și de obiceiuri colective de viață.

Discontinuitatea muncii celor care lucrează în meseriile din activitatea hotelieră și de turism reprezintă un dezavantaj în plan individual și un mare risc de a trăi la nivelul pragului de sărăcie pentru acele persoane care rămân fidele ocupării în aceste meserii. **Realizarea de venituri pe un număr limitat de luni și neacordarea unei protecții sociale în consecință** reprezintă motive pentru care aceste persoane vor depune continuu diligențe pentru a-și schimba opțiunile de carieră și a se orienta către domenii care oferă condițiile unei angajări cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată. Deprofesionalizarea și o slabă calitate a serviciilor oferite în domeniul turismului va deveni mai mult decât o certitudine iar beneficiarii acestor servicii, atât români cât și cetățeni străini, vor ocoli țara noastră și se vor îndrepta către alte destinații. Pe cale de consecință, impactul financiar negativ asupra bugetului de stat va fi evident.

Având în vedere toate argumentele anterioare, dorim să subliniem că persoanele cu contracte individuale de muncă pe perioade limitate nu pot fi decăzute din dreptul constituțional la indemnizația de șomaj⁷.

În temeiul art. 16 alin. 1 din Constituție: "Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări".

Manifestare a principiului constituțional al egalității în drepturi, egalitatea, ca principiu al dreptului securității sociale, guvernează și materia tuturor formelor de asigurări sociale, inclusiv cele de șomaj, garantând tuturor participanților la sistemul public, contribuabili și beneficiari, **un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege** (art. 4 din Legea nr. 76/2002).

⁵ Conform articolului 34 din Legea nr. 76/2002

⁶ Avem în vedere aici mai ales activitățile sezoniere din turism.

⁷ Constituție, art. 47 alin. 2.

De asemenea, în privința principiului nediscriminării, repere deosebit de utile pot fi valorificate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului⁸, care a interpretat dispozițiile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în sensul că acestea nu prohibesc toate discriminările, ci doar pe cele arbitrare, care sunt ilicite. Astfel, justificarea invocată, atunci când (prin măsuri legislative sau de altă natură) se instituie tratamente diferite în situații analoage (nu identice), trebuie să fie obiectivă și rezonabilă, cu respectarea proporționalității între legitimitatea scopului urmărit și mijloacele folosite.

În contextul descris, se justifică inițiativa propusă pentru reglementarea ca **șomerii care dețin calificări profesionale în meseriile de bază din activitățile hoteliere și de turism și care au un stagiul de cotizare de minimum 6 luni în domeniul calificării deținute din ultimele 12 de luni premergătoare datei înregistrării cererii, să beneficieze de indemnizația de șomaj**, bineînțeles cu îndeplinirea cumulativă a condițiilor impuse de art.34 din Legea nr. 76/2002.

Aceste persoane trebuie să fie și ele beneficiare ale indemnizației de șomaj, deoarece situația de fapt este rezultatul unui context determinat de motive mai presus de voința lor⁹, în condițiile în care sunt contributory la sistemul asigurărilor sociale, chiar pentru perioade mai mici de 12 luni.

În fapt, în termenii teoriei macroeconomice aceste persoane sunt afectate de șomaj sezonier, ca formă a șomajului involuntar¹⁰.

Astfel, un stagiul de cotizare de 6 luni în ultimele 12 de luni premergătoare datei înregistrării cererii va reprezenta o măsură de siguranță socială și pentru această categorie de persoane și le va permite ca **opțiunile de carieră în meseriile din activitatea hotelieră și de turism să fie stabile, cu recurență anuală dictată de fluctuațiile sezoniere de activitate.**

Totodată, se creează premisele unei investiții în resursa umană din partea angajatorilor din turism, în sensul angrenării acestora în diferite forme de inițiere, calificare și perfecționare continuă a lucrătorilor din turism.

Măsura va contribui la **creșterea gradului de calificare a forței de muncă angajate în turism**, ca urmare a condiției stipulate ca șomerii care beneficiază de aceasta să dețină calificarea profesională corespunzătoare și să fi desfășurat activitate în domeniul calificării astfel deținute.

Conform datelor furnizate de INS¹¹, în domeniul Hoteluri și Restaurante, timpul din cadrul programului de lucru petrecut în cadrul cursurilor de formare profesională

⁸ V. Berger, *Jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme*, Sirey, Paris, 1994, p. 56, 65 și 103.

⁹ În acest sens, capătă reglementare legală și noțiunea de "șomajul sezonier", sintagmă des întâlnită în zona economică și socială.

¹⁰ <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/seasonal-unemployment>

¹¹ INS, TEMPO-Forță de muncă, <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=15>

continuă a fost de 438.536 ore pe parcursul anului 2010 și numai 208.532 ore în anul 2015. Cu toate acestea, rata globală de participare la cursurile de formare profesională continuă a crescut de la 34.6% (2010) la 39.4% (2015), rămânând oricum la un nivel scăzut. Aceste date statistice reflectă și ele necesitatea semnalată de prezentul demers legislativ. Într-o primă instanță, este de nevoie de măsuri concrete care să crească interesul pentru participarea la cursuri de calificare în comparație cu participarea la alte cursuri de formare profesională continuă care au durate mai scurte și dezvoltă cursanților un număr restrâns de competențe.

Considerăm că o astfel de inițiativă va asigura pe lângă realizarea strategiilor și politicilor elaborate în vederea protecției persoanelor pentru riscul de șomaj și un nivel ridicat al ocupării și adaptării forței de muncă la cerințele pieței muncii.

Nu în ultimul rând, această măsură va atrage consolidarea carierelor profesionale în activitățile hoteliere și de turism ceea ce va genera, cu siguranță, o **calitate superioară a serviciilor oferite și o atractivitate sporită pentru beneficiarii acestor servicii la nivelul destinațiilor românești.**

Inițiator

Senator,

Nicoleta Ramona DINU

